

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

ЗВІТ

**Комітету захисту прав адвокатів та
гарантій адвокатської діяльності НААУ**

КОМІТЕТ ЗАХИСТУ ПРАВ АДВОКАТІВ
ТА ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НААУ

ЗАХИСТ ПРАВ АДВОКАТІВ
—
РУХ, ЩО ОБ'ЄДНУЄ

Телефон гарячої лінії: + 38 (067) 692-44-43

за 2025 рік

КОМІТЕТ ЗАХИСТУ ПРАВ АДВОКАТІВ
ТА ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НААУ

СТАТИСТИКА

за 2025 рік

Комітетом захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності НААУ:

ОПРАЦЬОВАНО

97

звернення про порушення прав адвокатів і гарантій адвокатської діяльності

ПРОВЕДЕНО

10

робочих зустрічей з представниками правоохоронних органів, Міністерства оборони та Генерального штабу ЗСУ

ПРОВЕДЕНО

15

робочих засідань Комітету

ЗАБЕЗПЕЧЕНО УЧАСТЬ У

104

слідчих (розшукових) діях

НАПРАВЛЕНО

39

ВИМОГ з проханням припинити порушення прав адвокатів та невідкладно притягти винних до дисциплінарної відповідальності

НАПРАЦЬОВАНО

4

проекти законів

ІНІЦІЙОВАНО ПРОВЕДЕННЯ

7

службових розслідувань щодо порушників

ОРГАНІЗОВАНО

5

роз'яснювальних заходів серед особового складу ТЦК та СП про категоричну недопустимість порушення професійних гарантій адвокатської діяльності

ВІДКРИТО

5

кримінальних провадження проти винних осіб

ПОВЕРНУТО АДВОКАТАМ НЕЗАКОННО ВИЛУЧЕНЕ

правоохоронцями майно під час обшуку, яке містило конфіденційну інформацію з адвокатською таємницею

Комітет продовжує безкомпромісну боротьбу за захист професійних прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОМІТЕТ

Комітет захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності є постійно діючим колегіальним дорадчим органом, утвореним при Національній асоціації адвокатів України відповідно до рішення Ради адвокатів України від 16 лютого 2013 року №74.

Основною метою діяльності Комітету є захист професійних та інших прав адвокатів, сприяння забезпеченню гарантій адвокатської діяльності і необхідних умов для ефективного та якісного виконання адвокатами своїх професійних обов'язків.

Для оперативного вжиття заходів реагування щодо порушення прав адвокатів у Комітеті діє цілодобова гаряча лінія за тел. +38(067)-692-44-43.

2. СКЛАД КОМІТЕТУ

станом на 31.12.2025

До складу Комітету захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності входять:

голова Комітету:

Солодко Євген Вікторович

заступники голови Комітету:

Дзюбенко Сергій Анатолійович

Колесников Ігор Валерійович

Левадний Олександр Олександрович

Сердюк Віталій Анатолійович

Ємельянов Володимир Романович

секретар Комітету:

Литвин Анна Олександрівна

персональний склад регіональних представників Комітету:

Рада адвокатів Дніпропетровської області:

Зеленяк Єгор Сергійович

Петріга Сергій Анатолійович

Рада адвокатів Запорізької області:

Желтобрюхов Володимир Володимирович

Рада адвокатів Київської області:

Сіваков Леонід Миколайович

Рада адвокатів Хмельницької області:

Барилюк Оксана Антонівна

Рада адвокатів Черкаської області:

Тимчук Олександр Вікторович

персональний склад Ради Комітету:

Бойко Артем Миколайович

Гарник Олег Андрійович

Герасименко Євген Станіславович

Гудзера Тарас Сергійович

Захаров Артем Вячеславович

Калашник Олена Миколаївна

Кульшенко Руслан Анатолійович

Кушнір Богдан Сергійович

Мазур Максим Васильович

Наум Віталій Миколайович

Орлов Ігор Федорович

Панченко Ольга Вікторівна

Пеліхос Євген Миколайович

Піліпенко Дмитро Олександрович

Протас Олександр Миколайович

Романенко Ярослав Михайлович

Сорокін Дмитро Дмитрович

Сєднів Юрій Володимирович

Федірко Віталій Андрійович

Чередниченко Денис Олександрович

Юрченко Олег Анатолійович

Юрченко Юрій Борисович

2. СКЛАД КОМІТЕТУ

персональний склад членів Комітету:

Аліфанов Павло Валерійович
Бабіков Олександр Петрович
Бабіч Олег Ігорович
Богатир Володимир Вікторович
Боряк Галина Юріївна
Бурковська Анастасія Леонідівна
Ваштарев Сергій Миколайович
Власова Ганна Петрівна
Вовнюк Віктор Іванович
Вознюк Андрій Сергійович
Волошин Артур Миколайович
Герасименко Марк Валерійович
Гончаров Михайло Сергійович
Горошинський Олександр Олександрович
Зінов'єв Нікіта Едуардович
Зьома В'ячеслав Олександрович
Іванченко Євгеній Олександрович
Ісламов Володимир Олегович
Калініченко Олексій Михайлович
Ключник Анастасія Вадимівна
Козакевич Олександр Сергійович
Косяк Олег Володимирович
Красник Вадим Володимирович
Кривов'яз Максим Сергійович
Левченко Світлана Юріївна
Леус Ганна Олексіївна
Лисов Денис Олексійович
Лисохмара Наталія Іванівна
Логвинський Олексій Леонідович
Ломанов Денис Олександрович
Марченко Поліна Вікторівна
Мірошников Євген Михайлович
Наум Сергій Миколайович

Нахалов Андрій Федорович
Ніколаєнко Юрій Андрійович
Овчінніков Антон Анатолійович
Паршин Артем Ігорович
Перепелиця Олександр Володимирович
Плаван Олександр Олександрович
Романов Олександр Олексійович
Савченко Павло Дмитрович
Семерак Ігор Олександрович
Сергієнко Олександр Петрович
Солдаткін Олександр Сергійович
Соронович Андрій Андрійович
Стригун Максим Андрійович
Терещук Сергій Сергійович
Трекке Артем Сергійович
Федоренко Ігор Люсикович
Христова Марія Миколаївна
Черевко Артем Сергійович
Черних Олександр Сергійович
Чернушич Спартак Миколайович
Чорний Сергій Сергійович
Шалухіна Вікторія Вікторівна
Шишка Юлія Олександрівна
Яворський Богдан Іванович

Робота Комітету захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності НААУ (галі – Комітет) у 2025 році була зосереджена на таких основних напрямках, як:

- розгляд звернень про порушення професійних прав адвокатів і гарантій адвокатської діяльності;
  - проведення робочих засідань Комітету;
  - здійснення просвітницької роботи, яка направлена на попередження порушень прав та інтересів адвокатів, а також порушення гарантій адвокатської діяльності;
  - оперативне реагування на порушення професійних прав і проведення у володіннях адвокатів слідчих (розшукових) дій;
- Надалі пропонуємо ознайомитися більш детально із вказаними напрямками діяльності.

3. РОЗГЛЯД ЗВЕРНЕНЬ ПРО ПОРУШЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ПРАВ АДВОКАТІВ І ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У 2025 році до Комітету надійшло **97 звернень** про порушення прав адвокатів і гарантій адвокатської діяльності.

У межах розгляду скарг адвокатів Комітет **надіслав 24 листи** з категоричними вимогами припинити порушення прав адвокатів та невідкладно притягнути винних до дисциплінарної відповідальності.

Критична проблема з ТЦК

Особливу стурбованість Комітету викликає той факт, що **третина всіх скарг адвокатів** стосується систематичного перешкоджання адвокатській діяльності та грубого порушення права особи на захист з боку **територіальних центрів комплектування**.

*Завдяки рішучим діям Комітету було **досягнуто наступних результатів:***

- Ініційовано проведення **7 службових розслідувань** щодо порушників
- Відкрито **5 кримінальних проваджень** проти винних осіб
- Організовано **5 роз'яснювальних заходів** серед особового складу ТЦК та СП про категоричну недопустимість порушення професійних гарантій адвокатської діяльності
- **Повернуто адвокатам незаконно вилучене** правоохоронцями майно під час обшуку, яке містило конфіденційну інформацію з адвокатською таємницею
- **Організовано робочі зустрічі на найвищому рівні** з представниками правоохоронних органів, Міністерства оборони та Генерального штабу ЗСУ з метою налагодження ефективної взаємодії для припинення неправомірного тиску та недопущення втручання в здійснення адвокатської діяльності.

4. ПРОВЕДЕННЯ ЗАСІДАНЬ КОМІТЕТУ

У період з **1 січня 2025 року по 1 липня 2025 року** представники Комітету провели **15 робочих засідань**, серед яких:

10 лютого відбулося засідання Комітету у змішаному форматі. На порядок денний було висунуто організаційні питання діяльності оперативних груп по виїздам на слідчі (розшукові) та процесуальні дії. Окрім цього, представники обговорили плани

27 лютого відбулось планове засідання Комітету. На порядок денний було винесено розгляд звернень адвокатів щодо порушення професійних гарантій діяльності.

27 березня відбулося засідання Комітету в офлайн режимі у великій переговорній НААУ. На порядок денний було винесено розгляд звернень адвокатів щодо порушення професійних гарантій діяльності. В результаті проведеного розгляду звернень, Комітетом прийнято рішення направити звернення до Міністерства оборони України.

31 березня відбулось позачергове засідання Комітету у зв'язку з резонансними подіями у столиці з «військовими адвокатами», які заявляють, начебто силоміць «відбивають» мобілізованих військовозобов'язаних у ТЦК. У представників Комітету викликало обговорення використання невідомими особами назви «військовий адвокат» для вчинення протиправних дій. Голова Комітету звернув увагу адвокатів на заборону використовувати в своїй професійній діяльності методів, які суперечать чинному законодавству або Правилам адвокатської етики. Комітет засуджує випадки застосування фізичного впливу невідомими особами, які називають себе «військовими адвокатами», стосовно посадових осіб ТЦК та СП.

18 квітня відбулось позачергове засідання Комітету пов'язане із проведенням обшуків та затриманням адвоката Ольги Панченко, у зв'язку із здійсненням нею професійної діяльності по захисту іншого адвоката у межах кримінального провадження. На обговорення було винесено стратегію захисту гарантій адвоката О.Панченко та якнайшвидше її звільнення з-під варті.

4. ПРОВЕДЕННЯ ЗАСІДАнь КОМІТЕТУ

29 травня відбулось чергове засідання Комітету у змішаному форматі. Представники Комітету розглянули звернення адвокатів щодо порушення професійних гарантій. Зокрема, було запрошено та заслухано окремих заявників. В результаті проведеного розгляду звернень, Комітетом прийнято рішення направити звернення до органів прокуратури та Національної поліції України.

17 червня відбулась робоча зустріч Голови Комітету з керівниками оперативних груп, які виїжджають на слідчі (розшукові) дії до адвокатів. На порядок денний було винесено обговорення складу груп, вдосконалення робочих процесів та підвищення рівня оперативної реакції чергових груп.

26 червня відбулось чергове засідання Комітету у змішаному форматі. Представники Комітету розглянули звернення адвокатів щодо порушення професійних гарантій. Зокрема, було запрошено та заслухано окремих заявників.

Одним з найбільш резонансних став випадок, коли адвоката, який прибув до харківської поліклініки для надання допомоги клієнту, що був виключений з військового обліку, вивели з приміщення силою, побили й відібрали телефон. Його клієнта надалі незаконно утримували у приміщенні. Після погроз і принижень чоловік вистрибнув з вікна. Він вижив, але отримав тяжкі травми. Попри заяву до поліції, провадження не розслідується належним чином.

Детальніше за посиланням: <https://surl.lt/vznuvo>

4. ПРОВЕДЕННЯ ЗАСІДАнь КОМІТЕТУ

31 липня відбулось планове засідання Комітету. На порядок денний винесено обговорення стратегії захисту адвоката у зв'язку із мобілізацією його, через представлення інтересів конкретного клієнта. Комітетом НААУ встановлено факт грубого порушення прав та гарантій адвокатської діяльності адвоката **Олександра Тананакіна** з боку інтернет-видання «Українська правда».

В ході перевірки звернення адвоката було встановлено, що представники медіа здійснили несанкціонований збір та подальше розголошення – без згоди адвоката і його клієнта – інформації та документа, отриманого адвокатом під час здійснення адвокатської діяльності у кримінальному провадженні, шляхом його публікації на офіційному інтернет сайті.

У Комітеті НААУ відзначили, що такі дії є неприпустимими, оскільки порушують вимоги статей 22 і 23 Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/rmgmrd>

14 жовтня відбулось планове засідання Комітету у змішаному форматі. Представники Комітету на засіданні розглянули звернення адвокатів щодо порушення професійних гарантій та вжиття заходів реагування.

27 листопада відбулось чергове засідання Комітету. На порядок денний винесено обговорення та затвердження Звіту про порушення прав адвокатів у ТЦК.

У чинному законодавстві, зокрема у Законі України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», адвокати не включені до переліку осіб, яким надається відстрочка від призову під час мобілізації, попри критично важливу роль, яку вони виконують у забезпеченні справедливого судочинства.

Для порівняння: бронювання надають суддям, прокурорам, працівникам правоохоронних органів, працівникам судової системи. Такий підхід створює дисбаланс у реалізації процесуального принципу змагальності сторін, особливо у кримінальних провадженнях, де сторона обвинувачення (прокурор) зберігає своє представництво, тоді як сторона захисту може залишитись без професійної правничої допомоги.

Ненадання адвокатам відстрочки унеможливорює належну реалізацію прав осіб на захист, особливо у справах, що розглядаються в судах під час воєнного стану.

Внаслідок цього може мати місце:

- Порушення права на справедливий суд (ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод),
- Порушення принципу рівності сторін у судовому процесі,
- Підрив довіри до судової системи, особливо у справах, пов'язаних з відповідальністю перед державою.

5. ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА ПОСИЛЕННЯ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Мобілізація адвокатів має руйнівні наслідки для системи професійної правничої допомоги, адже відбувається порушення законних прав та інтересів сотень тисяч громадян та юридичних осіб, яким адвокати-чоловіки надають професійну правничу допомогу.

На це звернули увагу народні депутати, які підготували та внесли до Верховної Ради проект Закону [№12348 від 19.12.2024 «Про внесення змін до статті 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації адвокатам»](#).

Документом пропонується внести адвокатів до переліку осіб, які мають право на отримання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації.

Після обговорення з адвокатською спільнотою автори ініціативи дійшли висновку, що для більш точного визначення осіб, які мають право на відстрочку від мобілізації, слід керуватися певними критеріями, а саме:

1) безперервний стаж здійснення адвокатської діяльності 10 і більше років;

2) відсутність заборгованості зі сплати внесків на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування;

3) відсутність відомостей про притягнення до дисциплінарної відповідальності за вчинення ними дисциплінарних проступків;

4) право на заняття адвокатською діяльністю не припинено та не зупинено відповідно до відомостей в Єдиному реєстрі адвокатів України (має бути документально підтверджено довідкою Ради адвокатів, в якій обліковується адвокат).

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/tqevkh>.

Коли адвокатка почала фіксувати порушення прав її клієнта у приміщенні військово-лікарської комісії, захисницю випхали з приміщення, застосували фізичну силу, а також викинули речі. Інцидентом зацікавилися у Верховній Раді, а Омбудсман узяв кейс під особистий контроль.

Юлія Палагіна, яка надавала професійну правничу допомогу військовозобов'язаному, 9 січня приїхала до приміщення ВЛК. Напередодні її клієнта утримували в Шевченківському районному територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки м. Харкова та примушували пройти медичний огляд.

5. ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА ПОСИЛЕННЯ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тож адвокатка шукала доказів проведення огляду. Первинно їй повідомили, що особа вже пройшла ВЛК, була визнана придатною до військової служби та відправлена назад до ТЦК для наступної мобілізації. Втім документального підтвердження цьому надано не було.

Оскільки місцезнаходження людини було невідомо, для фіксації фактів порушення процедури адвокатка телефоном викликала поліцію. Але одразу після цього чоловік у військовій формі, який раніше перевіряв документи і повноваження Ю. Палагіної, наказав їй прибиратися з приміщення.

«Я відмовилася, пояснивши, що перебуваю на території цивільної лікарні в очікуванні поліції. У відповідь цей чоловік сказав (дослівно): «Или выйди по-хорошему, или будет по-плохому». Я запиталася, як мені це розуміти, на що він мене схопив та почав силоміць «викидати» з приміщення. Зрозуміло, що я захищалася. І чим активніше я захищалася, тим агресивніше він ставав та наносив сильніші удари... Випхавши мене з приміщення, вони лишили у себе мої речі та документи, що містять адвокатську таємницю... Лише через певний час один з них відкрив двері та кинув мої речі на підлогу, – розповіла про інцидент адвокатка. – Все це відбувалося на очах у медичного персоналу та відвідувачів лікарні, які намагалися призвати кривдника до здорового глузду».

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/omqjbf>

Тринадцять країн-учасниць Ради Європи підписали Конвенцію про захист професії адвоката, що була ухвалена Комітетом Міністрів РЄ **12 березня 2025 року**.

Визначаючи професійні права адвокатів, Рада Європи зобов'язала країни, які підпишуть [Конвенцію](#) про захист професії адвоката, забезпечити адвокатам, у тому числі, можливість мати швидкий та вільний доступ до своїх клієнтів та потенційних клієнтів, навіть якщо ті позбавлені волі.

При цьому адвокати повинні мати можливість надавати клієнтам (потенційним клієнтам) юридичні консультації віч-на-віч при особистій зустрічі та конфіденційно спілкуватися будь-якими засобами та в будь-якій формі.

Заборонено зобов'язувати адвокатів розголошувати, передавати або давати свідчення щодо будь-якої інформації або матеріалів, отриманих, прямо чи опосередковано, від клієнтів або потенційних клієнтів, а також щодо будь-якого обміну з ними та будь-яких матеріалів, підготовлених у зв'язку з таким обміном а бо веденням судових справ від їхнього імені (п. «с» ч.1, ч. 3 ст. 6 Конвенції).

У пояснювальному [звіті](#) до Конвенції акцентується увага на тому, що ці норми мають забезпечити, аби ніхто інший не міг почути або іншим чином зрозуміти те, про що говорять учасники конфіденційного спілкування - адвокати, клієнти або потенційні клієнти. Зрозуміло, це особливо важливо у місцях позбавлення волі. Втім, норма стосується всіх особистих зустрічей віч-на-віч, де б вони не відбувалися, включаючи обмін думками під час розгляду справи в суді.

Разом із тим, таке право не виключає нагляду, під час якого відповідальні особи все ж можуть бачити їх. Але не слухати про що йдеться! Отже, має бути забезпечено достатній простір для того, щоб адвокати могли розмовляти зі своїми клієнтами, не будучи підслуханими або записаними.

Текст документу англійською мовою можна завантажити за [посиланням](#). Неофіційний переклад українською - переглянути тут.

Детальніше за посиланням: <https://surl.cc/exjbig>

5. ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА ПОСИЛЕННЯ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Діяльність «військових адвокатів», які силоміць «відбивають» мобілізованих військовозобов'язаних у ТЦК, не має жодного стосунку до адвокатської практики, заснованої на принципах верховенства права та законності.

28 березня таку заяву зробила голова НААУ Лідія Ізовітова, коментуючи інформацію та відео, які ширяться соціальними мережами, про такі «послуги» невідомих осіб.

Адвокат не має права в своїй професійній діяльності вдаватися до засобів та методів, які суперечать чинному законодавству або Правилам адвокатської етики.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/brxjyz>

16 квітня Рада адвокатів України під час позачергового засідання ухвалила рішення про створення робочої групи, яка здійснить моніторинг та узагальнення фактів порушення прав адвокатів і гарантій адвокатської діяльності за останні три роки, включаючи ситуацію із затриманням адвокатики **Ольги Панченко**.

"На засіданні виступили в.о. голови Ради адвокатів Одеської області **Олена Джабурія** та голова Комітету захисту професійних прав адвокатів **Вадим Семенов**, які поінформували про обставини затримання та дії, що можуть свідчити про втручання у професійну діяльність адвоката.

Крім того, адвокатка повідомила про тиск з боку правоохоронців, які погрожували арештом у разі продовження активного захисту свого клієнта. За словами голови Комітету Євгена Солодка, інші адвокати, які раніше брали участь у захисті цієї ж особи, були мобілізовані до ЗСУ. Адвокати, які публічно підтримали колегу, повідомили про спроби вплинути на них через приватні повідомлення з вимогою видалити дописи у соцмережах."

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/naysfu>

23 квітня Комітет відповів на закиди щодо справи «адвокатів-хакерів». Публікації «Дзеркала тижня» про «адвокатів-хакерів» містять неправдиву інформацію, перекручення та маніпуляції що підривають авторитет інституту адвокатури. Вони є формою протиправного тиску на НААУ і можуть бути елементом замовної кампанії.

Комітет зробив відповідну заяву, де засудив такі методи роботи медіа і звернувся до ЗМІ та інших ресурсів з вимогою негайно припинити поширення неправдивої інформації.

Детальніше за посиланням: <https://surl.lu/ypfcha>

5. ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА ПОСИЛЕННЯ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Кількість випадків, коли адвокати використовують штучний інтелект без належної перевірки, зростає. Суддів ця тенденція лякає, оскільки галюцинації ШІ можуть потрапити до судових рішень.

Федеральний суддя США Майкл Вілнер наклав штраф у розмірі \$31 тис. на дві юридичні фірми - K&L Gates та Ellis George LLP - за подання до суду документа з вигаданими юридичними посиланнями та цитатами, створеними за допомогою інструментів штучного інтелекту.

В рамках надання клієнту правничої допомоги у цивільній справі адвокат однієї з цих фірм підготував проект подання. Інша юрфірма включила цю інформацію до фінальної версії документа і передала його до суду.

Вивчаючи подання, суддя зацікавився наведеними у його тексті посиланнями та цитатами. За результатами і їх перевірки він установив, що із 27-ми посилань у десятисторінковому документі 9 були помилковими, а 2 - повністю вигаданими. Відповідно цитати також були фальшивими.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/lhhrwh>

До Комітету надійшло звернення щодо вжиття заходів реагування у зв'язку з неправомірними діями працівників Служби безпеки України під час проведення обшуку в приміщенні адвоката без ухвали слідчого судді.

Зазначене звернення було розглянуто на засіданні Комітету, за результатами якого ухвалено рішення про направлення звернень до керівника Центрального управління СБУ, Головного управління внутрішньої безпеки СБУ та процесуального керівника у відповідному кримінальному провадженні. Крім того, до Офісу Генерального прокурора було направлено лист із викладенням виявлених порушень.

29 квітня у відповідь Офіс Генерального прокурора повідомив, що надана інформація та позиція Комітету взяті до уваги та будуть враховані під час досудового розслідування. При цьому всі слідчі дії здійснюватимуться всебічно, повно та неупереджено.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/vetdow>

5. ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА ПОСИЛЕННЯ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У НААУ засудили спроби тиску на адвоката через поширення у медіа недостовірної інформації та нагадали про гарантії незалежності професії.

Проти адвоката, який представляв інтереси клієнта у резонансній справі про банкрутство великого державного підприємства, було поширено серію публікацій на маловідомих інтернет-ресурсах. Ці публікації містили образливу інформацію та бездоказові звинувачення про нібито участь у шахрайських схемах, порушення професійної етики, зловживання довірою клієнтів та використання сімейних зв'язків для впливу на суд і правоохоронні органи.

При цьому за весь час професійної діяльності адвоката щодо нього не надходило жодної скарги до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

Для спростування поширених відомостей адвокат звертався до адміністрацій сайтів із вимогою видалити недостовірну інформацію, проте відповіді не отримав. Відтак він попросив про захист професійних прав Національну асоціацію адвокатів України.

У Комітеті НААУ дослідили обставини справи і нагадали, що будь-яка форма тиску на адвоката, зокрема шляхом поширення недостовірної, образливої чи наклепницької інформації про нього чи членів його родини, є неприпустимою та становить загрозу для незалежності адвокатської діяльності.

У НААУ закликали поважати адвокатську діяльність та утримуватися від поширення безпідставних звинувачень стосовно представників професії.

Детальніше за посиланням: <https://surl.lu/niqxbh>

Суд відмовив у арешті ноутбука, вилученого під час обшуку в адвоката!

Минулого місяця ми публікували матеріал про обшук, проведений детективами Бюро економічної безпеки України, під час якого у адвоката було вилучено ноутбук.

Нагадаємо, **21-22 травня** БЕБ здійснило обшук у приміщеннях одного з підприємств, розташованого в бізнес-центрі. На поверсі, де тривали слідчі дії, також знаходився кабінет адвоката, який одночасно є штатним юристом цього підприємства. У ході обшуку з його кабінету було вилучено ноутбук, на якому детективи виявили документи, пов'язані з діяльністю підприємства.

Водночас на пристрої містилась інформація, що становить адвокатську таємницю. Представник Комітету захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності Олександр Левадний зафіксував відповідні зауваження у письмовій формі, вказавши на порушення професійних гарантій, передбачених законодавством.

КОПІЯ

Справа № 761/21827/25
Провадження № 1-кп/761/14809/2025

УХВАЛА
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ
(вступна та резолютивна частини)

17 червня 2025 року м. Київ

Слідчий суддя Шевченківського районного суду м. Києва Циктіч В.М., за участі секретаря судового засідання _____, прокурора _____, власника майна _____, розглянувши у відкритому судовому засіданні у залі суду клопотання прокурора у кримінальному провадженні № 720 250 011 100 000 10 від 18.02.2025 за ч. 3 ст. 212 КК України про арешт майна,

УХВАЛИЛИ:
У задоволенні клопотання прокурора відділу Офісу Генерального прокурора _____ В.І. у кримінальному провадженні № 720 250 011 100 000 10 від 18.02.2025 про накладення арешту на майно, вилучене 22.05.2025 під час обшуку невиключеного (офісного) приміщення, розташованого за адресою – м. Київ, пр-т _____, поверх _____, яке використовується адвокатом _____ та ТОВ «_____», а саме на ноутбук «HP», з/п _____, відмовити.

На ухвалу слідчого судді безпосередньо до Київського апеляційного суду उपродовж п'яти днів з дня її оголошення може бути подана апеляційна скарга.
Повний текст судового рішення буде проголошений 20.06.2025 о 08:20 год.

Слідчий суддя В.М. Циктіч

3 оригіналам
31.06.2025
Створено: 18.06.2025
Заступник судді: _____
Суддя: _____ В.М. Циктіч

Використано автоматизованої системи документообігу суду

Завантажено з автоматизованої системи документообігу суду

5. ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА ПОСИЛЕННЯ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

І ось – **17 червня** слідчий суддя відмовив прокурору у накладенні арешту на вилучений ноутбук, визнавши, що пристрій містить інформацію, захищену адвокатською таємницею. Це стало можливим, в тому числі, завдяки своєчасному втручанням та зауваженням представника Комітету до протоколу обшуку!

Захист прав адвокатів - рух, що об'єднує!

Детальніше за посиланням: <https://surli.cc/ytwxkg>

Комітетом створено робочу групу, яка займалася напрацюванням законопроектів, спрямованих на внесення змін до чинного законодавства з метою зміцнення професійних гарантій адвокатів. У межах цієї діяльності було проведено п'ять робочих засідань, за результатами яких напрацьовано чотири законодавчі ініціативи:

- проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України “Про адвокатуру та адвокатську діяльність” щодо забезпечення особистої безпеки адвокатів та права адвокатів на володіння короткоствольною вогнепальною зброєю»;
- проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію” щодо надання адвокатам права на відстрочку»;
- проєкт Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України» щодо забезпечення недоторканності адвокатської таємниці;
- проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» щодо посилення гарантій адвокатської діяльності.

Наразі робота триває, і найближчим часом зазначені законопроекти будуть подані на розгляд Верховної Ради України для реєстрації та прийняття.

У приміщенні військово-лікарської комісії, куди автобус Красноградського територіального центру комплектування та соціальної підтримки (ТЦК) доставив декілька осіб, стався інцидент із застосуванням фізичної сили до адвоката.

За [інформацією Ради адвокатів Харківської області](#), одного з чоловіків, який був виключений з військового обліку, намагалися примусово мобілізувати всупереч чинному законодавству. Для захисту прав цього громадянина до приміщення прибув адвокат.

Але під час виконання професійних обов'язків адвокат зазнав фізичного нападу з боку співробітників ТЦК, внаслідок чого отримав перелом ноги, численні забої та був госпіталізований. Після цього співробітники ТЦК продовжили утримувати чоловіка, застосовуючи до нього фізичний та психологічний тиск протягом понад 16 годин. У результаті цих дій чоловік вистрибнув з вікна будівлі.

Детальніше за посиланням: <https://surli.li/eflrsf>

5. ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА ПОСИЛЕННЯ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

17 червня на сайті «Радіо Свобода» вийшов матеріал, присвячений діяльності Вищої ради юстиції у 2004-2014 роках. Напередодні публікації журналіст Сергій Андрушко звертався до НААУ з проханням надати коментар щодо діяльності Лідії Ізовітової у складі ВРЮ в той період. НААУ надала офіційну відповідь, зазначивши, що Лідія Ізовітова не обіймає жодних посад у ВРЮ/ВРП з 2014 року і вже понад десять років зосереджена виключно на адвокатурі.

Ми ознайомилися з опублікованим розслідуванням і можемо впевнено констатувати: жодного факту порушення закону з боку адвоката Лідії Ізовітової у матеріалі не виявлено. Усі згадки зводяться до того, що вона виконувала свої повноваження у складі колегіального органу – Вищої ради юстиції – разом з іншими посадовими особами того часу. Це не є таємницею і тим більш ніколи не було злочином.

Окрему увагу в розслідуванні приділено кар'єрі її сина та доньки, які отримали суддівські посади у Харкові – місті, де мешкають, навчалися і працюють. Обидва мають відповідну освіту, стаж і пройшли всі процедури призначення згідно із законом. Жодних доказів порушень, лобіювання чи конфлікту інтересів не наведено.

“Фактично журналістське розслідування підтвердило те, що адвокат Лідія Ізовітова послідовно наголошує багато років: її дії як члена ВРЮ були законними, прозорими та професійними”, - Голова Комітету Солодко Є.В.

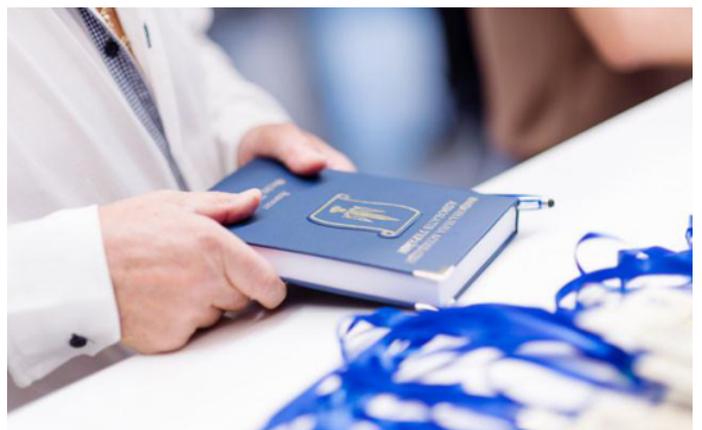
Детальніше за посиланням: <https://surl.li/zwhdgc>

У Національній асоціації адвокатів України стурбовані інформацією про порушення професійних прав адвокатів і гарантій адвокатської діяльності, яку 16 червня поширила ВГО «Асоціація правників України». Ця тема стане предметом розгляду на засіданні Ради адвокатів України.

У публічній заяві стверджується, що громадська організація за останні два місяці зафіксувала такі порушення, як: повідомлення про підозру адвокатам у зв'язку з наданням правової допомоги; прослуховування в офісі адвокатського об'єднання; затримання адвоката у справі, де він був захисником; обшуки без ухвали слідчого судді та без участі представника ради адвокатів; вилучення носіїв інформації, що містять адвокатську таємницю.

20 червня Національна асоціація адвокатів України звернулася до президента АПУ Миколи Стеценка з проханням надати детальну інформацію про прізвища адвокатів, дати і обставини подій, правоохоронні органи, які здійснювали відповідні дії, тощо.

Детальніше за посиланням: <https://surl.lu/prmnja>

5. ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА ПОСИЛЕННЯ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У першому півріччі 2025 року Комітет зафіксував 46 звернень про порушення професійних прав. З них третина стосувалася протиправних дій територіальних центрів комплектування – системного перешкоджання адвокатській діяльності або порушення права на захист.

Про це свідчать дані звіту комітету, [оприлюднені на сайті НААУ](#).

За даними звіту, 43 звернення адвокатів були опрацьовані оперативно, у відповідь на які Комітет:

- надіслав 24 офіційні вимоги припинити порушення і притягнути винних до відповідальності;
- ініціював 3 службові розслідування;
- домігся відкриття 2 кримінальних проваджень;
- провів 5 роз'яснювальних заходів у ТЦК щодо недопустимості тиску на адвокатів;
- організував 10 робочих зустрічей з представниками правоохоронних органів, Міноборони та Генштабу ЗСУ.

Детальніше за посиланням: <https://surl.lu/dleyaw>

Нові факти фізичного насильства, перешкоджання доступу до клієнтів, а також саботажу розслідувань у справах щодо адвокатів розглянув Комітет під час останнього засідання.

Учасники навели конкретні приклади з Харкова та Києва, а Комітет визначив шляхи реагування.

Одним з найбільш резонансних став випадок, коли адвоката, який прибув до харківської поліклініки для надання допомоги клієнту, що був виключений з військового обліку, вивели з приміщення силою, побили й відібрали телефон. Його клієнта надалі незаконно утримували у приміщенні. Після погроз і принижень чоловік вистрибнув з вікна. Він вижив, але отримав тяжкі травми. Попри заяву до поліції, провадження не розслідується належним чином.

Інші адвокати з Харкова повідомили про численні випадки, коли їх не допускали до клієнтів у ТЦК, навіть за дорученнями системи безоплатної правничої допомоги. Деякі були травмовані внаслідок фізичного протистояння: одній адвокатці зламали руку дверима, іншій нанесли удари по ногах, після чого її силоміць виштовхали з ВЛК. В обох випадках йдеться про затягування слідчих дій, відсутність підозр і фактичне блокування доступу до правосуддя.

На засіданні прозвучало понад десять окремих історій, які об'єднує спільне – грубе ігнорування статусу адвоката, фізичний тиск та відсутність належного реагування з боку правоохоронців. Особливе занепокоєння викликає те, що жертвами дедалі частіше стають жінки-адвокати, а частина постраждалих тимчасово втратила працездатність.

Детальніше за посиланням: <https://surl.lt/vznuvo>

5. ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА ПОСИЛЕННЯ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Коли на Черкащині адвокат звернувся із запитом до ТЦК в інтересах мобілізованого клієнта, там заявили про підробку документів, бо військовозобов'язаний не мав телефона і фізично не міг підписати договір про надання правничої допомоги.

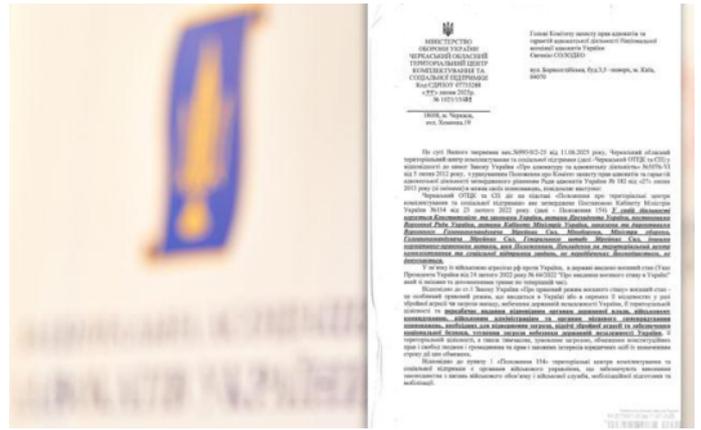
У березні чоловік звернувся до Звенигородського РТЦК із заявою про постановку на військовий облік і відстрочку. Йому відповіли, що відстрочка можлива лише після особистої явки. Але після прибуття до ТЦК чоловіка поставили на облік, визнали придатним до служби й мобілізували.

Адвокат, з яким було укладено договір про правничу допомогу, направив до ТЦК адвокатський запит. У відповідь посадові особи заявили про підробку документів і навіть повідомили поліцію. Як згодом пояснили у обласному ТЦК, мобілізований «не залишав розташування територіального центру, вільного доступу до електронних та технічних засобів не мав, оскільки мобільний телефон був добровільно залишений громадянином на зберігання черговому в цілях безпеки, а тому фізично не міг в подальшому підписати договір про надання правничої допомоги». Свої дії пояснили тим, що територія ТЦК та його службові приміщення є військовими об'єктами, а розповсюдження відомостей про військовий об'єкт заборонено відповідно до наказу Міноборони України №605 від 17.10.2023.

У Звенигородському районному відділку поліції ГУНП в Черкаській області розглянули звернення щодо можливої підробки підпису, але через відсутність складу злочину не знайшли підстав для відкриття кримінального провадження.

Натомість, у Комітеті НААУ дійшли висновку, що дії посадових осіб районного ТЦК містять ознаки вчинення двох злочинів: перешкоджання законній діяльності адвоката (ст. 397 КК) та завідомо неправдивого повідомлення про вчинення злочину (ст. 383 КК).

Детальніше за посиланням: <https://surli.cc/bftlrj>

Комітетом НААУ встановлено факт грубого порушення прав та гарантій адвокатської діяльності адвоката Олександра Тананакіна з боку інтернет-видання «Українська правда».

В ході перевірки звернення адвоката було встановлено, що представники медіа здійснили несанкціонований збір та подальше розголошення – без згоди адвоката і його клієнта – інформації та документа, отриманого адвокатом під час здійснення адвокатської діяльності у кримінальному провадженні, шляхом його публікації на офіційному інтернет сайті.

У Комітеті НААУ відзначили, що такі дії є неприпустимими, оскільки порушують вимоги статей 22 і 23 Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Професійні права, честь і гідність адвоката гарантуються та охороняються Конституцією та іншими законами. Зокрема, забороняється проведення огляду, розголошення витребування чи вилучення документів, пов'язаних із здійсненням адвокатської діяльності.

Детальніше за посиланням: <https://surli.li/rmgmrd>

5. ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА ПОСИЛЕННЯ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Адвоката, який спеціалізується на захисті прав правоохоронців і неодноразово вигравав справи проти поліції, мобілізували під час виконання професійних обов'язків. Напередодні в реєстрі «Оберіг» з'являлося повідомлення про порушення ним правил військового обліку, а чинну відстрочку було скасовано. Адвоката затримали, доставили до ТЦК та СП, побили та відправили до військової частини”, - Голова Комітету Солодко Є.В.

За результатами вивчення обставин інциденту Комітет НААУ ініціює питання притягнення осіб, винних у порушенні прав адвоката до відповідальності.

Нагадаємо, згідно зі ст. 23 Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» професійні права, честь і гідність адвоката гарантуються та охороняються Конституцією та законами України. Забороняються будь-які втручання і перешкоди здійсненню адвокатської діяльності. Життя, здоров'я, честь і гідність адвоката перебуває під охороною держави, а посягання на них тягнуть відповідальність.

Вчинення в будь-якій формі перешкод до здійснення правомірної діяльності захисника чи представника особи по наданню правової допомоги або порушення встановлених законом гарантій їх діяльності є злочином, відповідальність за який передбачена ст. 397 Кримінального кодексу. Окремим злочином є умисне заподіяння захиснику чи представнику особи легких або середньої тяжкості тілесних ушкоджень у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правничої допомоги (ст. 398 КК).

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/xlrqfp>

НААУ звернулася до Офісу Генерального прокурора із заявою про вчинення злочинів у зв'язку з подіями навколо мобілізації адвоката. Його затримали під час виконання професійних обов'язків, утримували без пояснень, побили й відправили до військової частини, попри чинну відстрочку від служби.

Нагадаємо, адвоката, який спеціалізувався на захисті прав колишніх працівників поліції, затримали 21 липня у приміщенні райвідділу поліції під час ознайомлення з матеріалами службових розслідувань за адвокатським запитом. Працівники ТЦК заблокували йому вихід, зажадали військово-облікові документи та попри надану довідку про чинну відстрочку від мобілізації примусово доставили до територіального центру.

У ТЦК адвоката кілька годин утримували без пояснень, відмовляючись назвати підстави затримання. Він звернувся на урядову гарячу лінію Міністерства оборони та викликав поліцію, однак реакції не було. Увечері йому запропонували пройти військово-лікарську комісію. Згодом адвокат дізнався, що ТЦК того ж дня ухвалив протокольне рішення про скасування відстрочки.

Зважаючи на це, НААУ подала заяву до Офісу Генерального прокурора про вчинення кримінальних правопорушень щодо адвоката. У документі зазначено, що в діях працівників поліції та ТЦК і СП вбачаються ознаки низки злочинів: перешкоджання адвокатській діяльності (ст. 397 КК), незаконне позбавлення волі (ст. 146 КК), незаконне затримання (ст. 371 КК), втручання в роботу електронних систем (ст. 361 КК) та умисне заподіяння тілесних ушкоджень середньої тяжкості (ст. 122 КК).

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/ybenuv>

5. ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА ПОСИЛЕННЯ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Адвокатів дедалі частіше намагаються зробити заручниками політичних процесів, ототожнюючи їх із підзахисними. Такі дії підривають незалежність професії, створюють атмосферу залякування, внаслідок чого громадяни України позбавляються права на захист.

Комітет НААУ підготував та 28 серпня оприлюднив [Звіт щодо ототожнення адвокатів з клієнтами на території України у період дії воєнного стану](#).

У документі зібрано статистику звернень адвокатів за 2022 рік – перше півріччя 2025 року. Вона свідчить про стале зростання кількості порушень: якщо у 2022 році було зафіксовано 13 випадків ототожнення адвокатів із клієнтами, то у 2023-му – вже 21, у 2024-му – 28, а лише за перше півріччя 2025 року їх кількість сягнула 32.

Наведено конкретні приклади порушень, зокрема фізичне перешкоджання діяльності в судах, вручення адвокатам повісток і затримання, відкриття кримінальних проваджень, медійні кампанії дискредитації адвокатів, публічні образи та погрози. Вони підкреслюють небезпеку професії та сигналізують про системні ризики для правової держави. У воєнний період це посилює вразливість адвокатури, що підриває довіру до судової системи та створює умови для порушення міжнародних стандартів захисту прав людини.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/uvmpvu>.

Ототожнення адвоката з клієнтом руйнує фундамент правосуддя, оскільки позбавляє людину можливості реалізації права на захист, змушує адвокатів уникати участі в резонансних справах і зрештою робить мертвими процесуальні гарантії. А без цього неможливе справедливе судочинство.

З обговорення цієї проблеми в Одесі розпочався Форум з кримінального права та процесу імені Йосипа Бронза. Подія вже стала традиційним майданчиком для обговорення викликів у діяльності адвокатів – від змін законодавства до реалізації прав і забезпечення професійних гарантій.

На думку Голови НААУ, РАУ, тенденція ототожнення підриває презумпцію невинуватості, замінює правові принципи емоційними закликами, створює загрозу для інституту захисту в кримінальному процесі. У зв'язку із цим Рада адвокатів України здійснює моніторинг кримінального провадження щодо одеської адвокатки Ольги Панченко, розглядаючи його як показовий приклад небезпек, які виникають у разі ототожнення захисника з його клієнтом.

Більш докладно про цей кейс розповів голова Комітету НААУ Євгеній Солодка. Справа набула міжнародного виміру, адже до захисту долучилися іноземні науковці та колеги-правники, що свідчить про винятковість ситуації.

За його словами, унікальність цього випадку полягає в тому, що О. Панченко було притягнуто до відповідальності як захисника підозрюваного фактично лише за здійснення нею професійної діяльності. Такі дії, на думку Є. Солодка, є неприпустимими у правовій державі, навіть з огляду на воєнний стан. Окремо голова профільного комітету НААУ зупинився на спробах дискредитаційної кампанії проти керівництва Ради адвокатів Одеської області, вбачаючи в цьому ознаку цілеспрямованого тиску на адвокатуру.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/cyibbs>.

5. ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА ПОСИЛЕННЯ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Побиття адвоката поліцейськими в Одесі влітку цього року отримало належне реагування: після звернення НААУ обласне управління патрульної поліції провело службове розслідування, встановило винних, наклало на них дисциплінарні стягнення та передало матеріали до Державного бюро розслідувань.

23 червня 2025 року в Одесі адвокат **Андрій Смирнов** за викликом приїхав до свого клієнта, якого разом із місячним немовлям зупинили посеред вулиці патрульні. Але надати правничу допомогу не вдалося – правник отримав вимогу від одного з правоохоронців негайно припинити спілкування. Пояснення А. Смирнова, що він здійснює законну адвокатську діяльність, не мали впливу – поліцейський погрожував затриманням, хапав адвоката за руки й повторював: «Маю право тебе чіпати».

Дослідивши обставини, Комітет НААУ звернувся до керівництва патрульної поліції Одеської області. У листі наголошувалося на неприпустимості будь-якого тиску на адвоката під час надання правничої допомоги й ставилася вимога призначити службове розслідування. Окрім того, Комітет просив провести роз'яснювальну роботу серед особового складу поліції, аби унеможливити подібні випадки в майбутньому.

У поліції провели службове розслідування й підтвердили факт дисциплінарного проступку з боку своїх співробітників. Частина поліцейських попередили про необхідність дотримання дисципліни, а щодо головного порушника – сержанта Вадима Чухна – застосували сувору догану.

Також матеріали про можливе заподіяння тілесних ушкоджень адвокату передали до Державного бюро розслідувань для правової оцінки дій правоохоронців.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/dhmtwf>.

5. ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА ПОСИЛЕННЯ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

На Закарпатті відбулося підготовче судове засідання у справі про незаконну мобілізацію адвоката. Відповідач - територіальний центр комплектування та соціальної підтримки - засідання проігнорував. Суд розглядав клопотання позивача про витребування доказів.

На захист професійних прав адвоката до справи була залучена Національна асоціація адвокатів України. Представником НААУ у суді виступила член Комітету **Поліна Марченко**.

На вимогу представників позивача суд зобов'язав ТЦК надати документи, що стосуються процедури мобілізації адвоката, після чого оголосив перерву.

Нагадаємо, адвоката, який спеціалізувався на захисті прав колишніх працівників поліції, затримали 21 липня 2025 року у приміщенні райвідділу поліції під час ознайомлення з матеріалами службових розслідувань за адвокатським запитом. Працівники ТЦК заблокували йому вихід, зажадали військово-облікові документи та, попри довідку про чинну відстрочку від мобілізації, примусово доставили до територіального центру.

У ТЦК адвоката кілька годин утримували без пояснень, відмовляючись назвати підстави. Він звернувся на урядову гарячу лінію Міністерства оборони та викликав поліцію, однак реакції не було. Увечері йому запропонували пройти військово-лікарську комісію, а згодом він дізнався, що ТЦК того ж дня ухвалив протокольне рішення про скасування відстрочки.

Детальніше за посиланням: <https://surli.cc/yynnzxo>

Рада адвокатів України жорстко засудила координовану кампанію з дискредитації адвокатури, зокрема керівництва адвокатури Одеської області. Захист колег від маніпуляцій та підміни понять став окремим питанням порядку денного засідання РАУ 17–18 жовтня.

Останнім часом соцмережі та окремі медіаресурси заповнили провокаційні публікації проти інституту адвокатури, коли захист адвоката видають за підтримку злочину. Під прицілом опинилася виконуюча обов'язки голови Ради адвокатів Одеської області Олена Джабурія – за те, що виконала свій професійний обов'язок із захисту колеги на виконання рішення ради адвокатів регіону.

Голова Комітету НААУ Євгеній Солодко назвав кейс О. Джабурії черговим прикладом системної дискредитації інституту захисту. Подібні публікації формують у суспільства викривлене уявлення про адвокатів як «п'яту колону» і спрямовані на підрив довіри до професії, яка забезпечує конституційне право людини на захист.

Є. Солодко закликав інші ради адвокатів регіонів застосовувати такий спосіб захисту у подібних випадках. Додатково він запропонував:

- звернутися до Мін'юсту щодо позову про припинення державної реєстрації ГО, які дискредитують конституційний інститут адвокатури;
- підготувати матеріали для притягнення до відповідальності осіб, які здійснюють публічну дискредитацію адвокатів.

РАУ одноставно підтвердила законність дій Ради адвокатів Одеської області та засудила спроби дискредитації керівництва адвокатури через маніпулятивні публікації.

5. ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА ПОСИЛЕННЯ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Головний меседж адвокатської спільноти чіткий: захист професійних прав адвоката – це не підтримка злочинів клієнта. Презумпція невинуватості – це не співчуття злочинцям. А виконання статутних завдань НААУ – це не зрада національних інтересів.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/miyxmk>

У справі про побиття закарпатського адвоката, скасування його відстрочки та силову мобілізацію Печерський районний суд міста Києва зобов'язав Офіс Генерального прокурора невідкладно внести відомості до ЄРДР і розпочати кримінальне провадження.

Відповідне рішення у справі №757/45349/25-к суд ухвалив сьогодні, **20 жовтня**.

Адвоката, який захищав права колишніх поліцейських, 21 липня 2025 року затримали у райвідділі поліції під час ознайомлення з матеріалами службових розслідувань. Працівники ТЦК заблокували вихід, вимагали військові документи та, попри чинну відстрочку, примусово доставили його до центру.

У ТЦК адвоката кілька годин утримували без пояснень, відмовлялися назвати підстави й не реагували на його звернення до поліції та Міноборони. Згодом там ухвалили рішення про скасування відстрочки.

У нього відібрали телефон та силоміць доправили до військової частини. Медики згодом зафіксували перелом ребра та інші травми (докладніше про обставини інциденту можна дізнатися тут). Адвокат звернувся по захист до Комітету захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності НААУ.

Національна асоціація звернулася до Офісу Генерального прокурора із заявою про вчинення кримінальних правопорушень, відповідальність за які передбачена ст. 146 (незаконне позбавлення волі або викрадення людини), ст. 122 (умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження), ст. 361 (несанкціоноване втручання в роботу інформаційно-комунікаційних систем), ст. 371 (завідомо незаконні затримання, привід, арешт або тримання під вартою) та ст. 397 (втручання в діяльність захисника чи представника особи) Кримінального кодексу. Втім, правоохоронці проігнорували заяву про злочин.

Бездіяльність службовців Офісу Генпрокурора представники НААУ оскаржили до суду. Правову позицію у справі готували та представляли голова Комітету **Євгеній Солодко**, член Комітету **Поліна Марченко** та координатор **Віталій Федірко**.

Слідчий суддя визнав бездіяльність прокуратури протиправною та зобов'язав уповноважених осіб розпочати розслідування за заявою НААУ. На думку суду, заява містила всі необхідні дані, які свідчать про наявність ознак кримінального правопорушення, тому її реєстрація повинна бути здійснена без зволікань.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/snkimm>

5. ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА ПОСИЛЕННЯ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Наказ Ужгородського районного територіального центру комплектування та соціальної підтримки про призов адвоката, якому напередодні скасували відстрочку, на військову службу визнано протиправним та скасовано.

Таке рішення у справі №260/6813/25 сьогодні, **28 листопада**, ухвалив Закарпатський окружний адміністративний суд.

Нагадаємо, адвоката, який спеціалізувався на захисті прав колишніх працівників поліції, затримали 21 липня у приміщенні райвідділу поліції під час ознайомлення з матеріалами службових розслідувань за адвокатським запитом. Працівники ТЦК заблокували йому вихід, зажадали військово-облікові документи та, попри надану довідку про чинну відстрочку від мобілізації, примусово доставили до територіального центру.

У ТЦК адвоката кілька годин утримували без пояснень, відмовляючись назвати підстави затримання. Він звернувся на урядову гарячу лінію Міністерства оборони та викликав поліцію, однак реакції не було. Увечері йому запропонували пройти військово-лікарську комісію. Згодом адвокат дізнався, що ТЦК того ж дня ухвалив протокольне рішення про скасування відстрочки.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/belepi>

Комітет НААУ підготував зведений звіт про порушення професійних прав адвокатів і гарантій адвокатської діяльності з боку територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки за період з 2022 року до першого півріччя 2025 року.

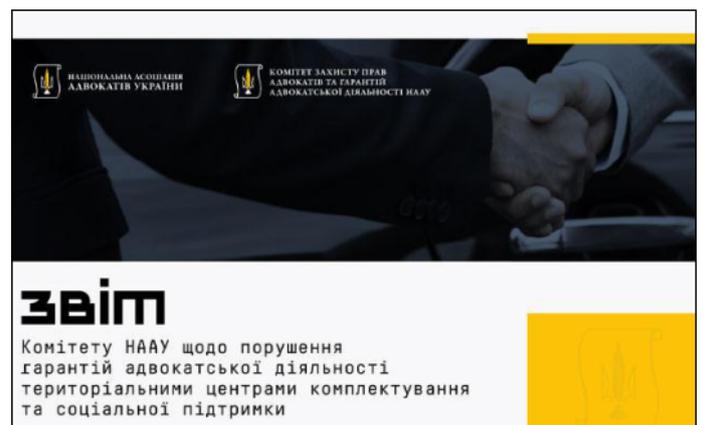
Документ містить статистику звернень, опис зафіксованих інцидентів та огляд заходів реагування органів адвокатського самоврядування.

За даними Комітету НААУ, у 2022 році було зафіксовано один випадок порушення гарантій адвокатської діяльності з боку ТЦК та СП, у 2023 році – вже вісім таких епізодів. У 2024 році кількість задокументованих порушень зростає до 24, а за перше півріччя 2025 року Комітет констатував ще 9 епізодів. Паралельно зростала й кількість звернень адвокатів щодо порушення їхніх прав: від 59 у 2022 році до 98 у 2023 році, 86 – у 2024 році та 43 звернень за перші шість місяців 2025 року.

Найпоширенішим порушенням гарантій адвокатської діяльності є недопуск адвоката до клієнта у приміщеннях ТЦК та СП, попри пряму гарантію на отримання правничої допомоги, передбачену статтею 59 Конституції. Також серед зафіксованих інцидентів – затримання адвокатів під час надання правничої допомоги, спроби «силової мобілізації» захисників, вручення їм повісток у відповідь на зайняття правової позиції, застосування фізичної сили та перешкоджання доступу до клієнтів. Окремі випадки супроводжувалися заподіянням тілесних ушкоджень адвокатам і тривалим утриманням громадян у приміщеннях ТЦК.

Завантажити звіт можна за [посиланням](#).

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/ccxihg>

6. ЗАХОДИ (КРУГЛІ СТОЛИ, КОНФЕРЕНЦІЇ, ФОРУМИ ТОЩО), УЧАСТЬ У ЯКИХ ВЗЯЛИ ЧЛЕНИ КОМІТЕТУ

21 квітня на сайті НААУ було оприлюднено новину про першу серію воркшопів для адвокатів, присвячену проблемі збереження професійної незалежності в умовах зростаючого тиску. Відбувся перший захід на тему «Недопущення порушень гарантій адвокатської діяльності. Інструменти протидії порушенням та незаконному втручанню в адвокатську діяльність». Організаторами виступили Молодіжний Комітет НААУ – UNBA NextGen, Комітет захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності та Комітет з питань захисту прав людини.

Голова Комітету **Євгеній Солодко** сформулював та дослідив чотири базові правила, яких кожен практикуючий адвокат повинен дотримуватися у роботі, аби вміти захистити себе. По-перше, необхідно добре знати алгоритм дій під час обшуку, затримання чи виклику на допит. По-друге, важливо вміти комунікувати з правоохоронцями без емоцій та в межах правового поля. Лише за таких умов можна зберегти свою репутацію. По-третє, коли порушення гарантій діяльності все ж сталося, його ігнорування - найгірший варіант. Кожен випадок слід фіксувати і передавати до органів адвокатського самоврядування. А з цього вже впливає четверте правило - адвокат не повинен залишатися наодинці із загрозою.

Про важливість підвищення професійної свідомості адвокатів та зміцнення етичних стандартів у взаєминах з клієнтами говорив член Ради Артем Захаров. Він навів декілька практичних рекомендацій. Зокрема, порадив у стосунках з клієнтом дотримуватися власної системи цінностей. У роботі можна застосовувати різні ролі: захисник, радник, представник, медіатор, перемовник тощо. Обов'язково слід аналізувати запити клієнтів на відповідність власним цінностям, місії та професійним ролям.

Також важливо встановити чіткі правила щодо гонорарів і не відступати від них за жодних обставин. Звісно, будувати взаємини з клієнтом слід на основі взаємної довіри та партнерства, але водночас необхідно вміти відмовляти та свідомо обирати клієнтів, з якими працювати. А для запобігання протиправним діям важливо роз'яснювати наслідки та уникати участі в будь-яких протиправних діях під виглядом надання правничої допомоги.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/ghogku>.

6. ЗАХОДИ (КРУГЛІ СТОЛИ, КОНФЕРЕНЦІЇ, ФОРУМИ ТОЩО), УЧАСТЬ У ЯКИХ ВЗЯЛИ ЧЛЕНИ КОМІТЕТУ

Адвокатська практика неможлива без використання цифрових технологій. Водночас зростаючі кіберзагрози ставлять під удар конфіденційність клієнтської інформації та професійну незалежність адвокатів.

3 травня, як захистити себе та своїх клієнтів у цифровому просторі – це питання стало головним на другому воркшопі «Недопущення порушень гарантій адвокатської діяльності. Інструменти протидії порушенням та незаконному втручанням в адвокатську діяльність» із серії заходів, присвячених захисту адвокатської діяльності.

Подію, яка зібрала понад сорок адвокатів, організували UNBA NextGen, Комітет захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності НААУ та Комітет з питань захисту прав людини.

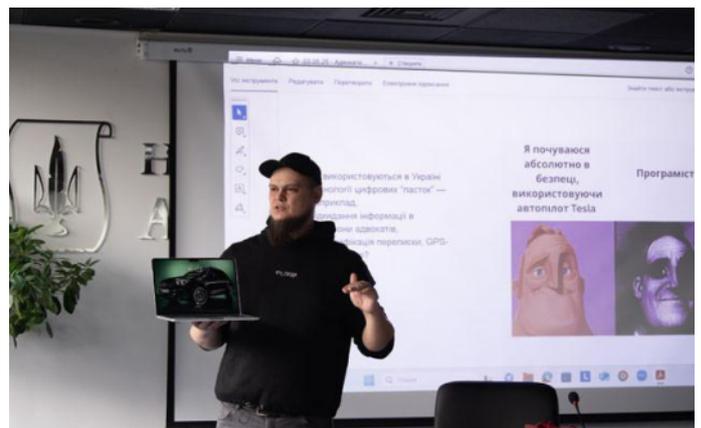

Своїми знаннями про захист професійної інформації від цифрових атак та несанкціонованого доступу поділився «білий хакер» з понад 15-річним досвідом у сфері інформаційної безпеки **Микита Книш**.

Для загального розуміння масштабів проблеми він повідомив, що за даними Cisco, у приблизно 86% компаній щонайменше одна людина відкривала фішинговий лінк, а фішинг «відповідає» за 90% випадків несанкціонованого доступу до корпоративних даних.

Експерт детально розглянув основні способи, якими може здійснюватися незаконне спостереження за адвокатами:

1. Прослуховування правоохоронцями внаслідок перевищення службових повноважень або нецільового використання матеріалів НСРД.
2. Дублювання SIM-карти через мобільного оператора.
3. Фейкові базові станції для перехоплення мобільного зв'язку.
4. Зламування персональних кабінетів в онлайн-сервісах.
5. Комерційні хакерські сервіси як послуга.

М.Книш наголосив, що SMS не є надійним засобом для забезпечення двофакторної автентифікації (2FA), що особливо актуально для юристів, які потребують максимального захисту своїх комунікацій.

Обов'язковим мінімумом для захисту М.Книш назвав використання:

- 2FA (двофакторна автентифікація), але не через SMS;
- PGP – для шифрування електронної пошти;
- VPN – для захищеного інтернет-з'єднання;
- VeraCrypt – для шифрування файлів та документів;
- Signal – для безпечного обміну повідомленнями;

Також для збереження ключових даних важливо регулярно робити їх бекапи.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/uysazh>

6. ЗАХОДИ (КРУГЛІ СТОЛИ, КОНФЕРЕНЦІЇ, ФОРУМИ ТОЩО), УЧАСТЬ У ЯКИХ ВЗЯЛИ ЧЛЕНИ КОМІТЕТУ

17 вересня, у межах робочого візиту до України виконавчий директор Міжнародної асоціації юристів (International Bar Association, IBA) Марк Елліс відвідав НААУ, де відбулася робоча нарада з питань забезпечення гарантій адвокатської діяльності в Україні.

У центрі обговорення – Закон №4547-IX від 16.07.2025, яким запроваджується адміністративна відповідальність за публічне ототожнення адвоката з його клієнтом.

«Ототожнення заборонено профільним Законом «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та Конвенцією Ради Європи про захист професії адвоката, тому надважливим є підписання Закону №4547-IX, оскільки вводиться конкретний механізм відповідальності, незалежно від того, хто саме свідомо ототожнює адвоката з їх клієнтами», – нагадав керівник Секретаріату НААУ, РАУ **Вадим Красник**.

Водночас довкола документа виник значний спротив. Представники грантових організацій намагаються переконати Офіс Президента, що закон звужує свободу слова. НААУ заперечує такі твердження та наголошує, що він спрямований виключно на недопущення маніпуляцій, які ставлять під загрозу право на захист. Саме тому Рада адвокатів України звернулася до Президента з проханням підписати закон. Це стане ключовим кроком у зміцненні гарантій професії.

Конкретні приклади переслідувань адвокатів навів голова Комітету НААУ **Євгеній Солодко**. Він нагадав, що масові випадки фіксувалися ще у 2016 – 2019 роках, коли до судів надходили справи проти колишнього керівництва держави та осіб, обвинувачених у воєнних злочинах. Символом цього періоду стало вбивство адвоката **Юрія Грабовського**, який захищав російських військових.

За даними Комітету, у 2022 році надійшло 59 звернень про порушення прав адвокатів, у 2023 році – 98, у 2024 році – 86. За неповний 2025 рік зафіксовано вже близько сотні звернень. Є. Солодко наголосив, що зростання кількості проваджень і їх складність прямо впливають на рівень тиску.

Очільник Комітету НААУ також навів приклад адвоката Ігоря Сінченка, який захищав колишнього депутата Автономної Республіки Крим. У суді правника зустріла група з 15 – 20 осіб, що називали себе активістами. Вони називали адвоката зрадником держави, погрожували, зокрема обіцяли «вивезти на кладовище». Погрози повторювалися в електронних повідомленнях, а сам адвокат зрештою опинився у лікарні з інфарктом.

“Чимало колег відмовляються від захисту у справах, де фігурують воєнні злочини, через побоювання ототожнення з клієнтами”, – зауважив Є. Солодко. У справі депутата до І. Сінченка кілька адвокатів відмовилися від здійснення захисту саме через погрози. Проти іноземних адвокатів, які також брали участь у справі, організовувався тиск з вимогою виключити їх із Єдиного реєстру адвокатів України.

6. ЗАХОДИ (КРУГЛІ СТОЛИ, КОНФЕРЕНЦІЇ, ФОРУМИ ТОЩО), УЧАСТЬ У ЯКИХ ВЗЯЛИ ЧЛЕНИ КОМІТЕТУ

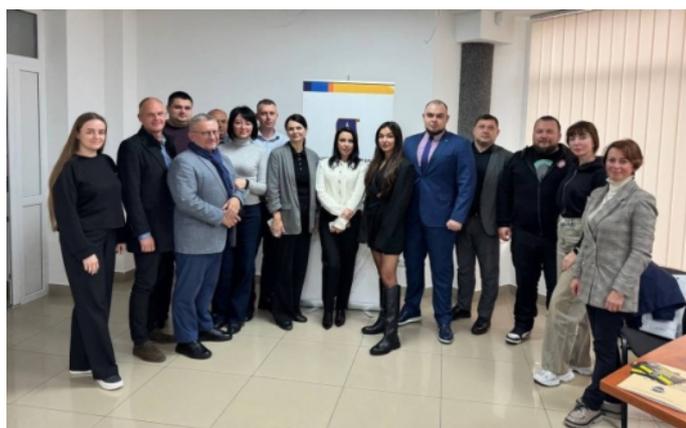
Окремо голова профільного комітету пригадав справу першого російського військового, засудженого за воєнний злочин у Сумській області, та згодом обміняного на українських військовополонених. Захист у межах кримінальної справи носив формальний характер і це викликало критику міжнародних спостерігачів. Така практика дискредитує Україну: формальний захист не відповідає стандартам правосуддя, а активний захист обертається тиском і загрозами для життя і здоров'я адвокатів.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/zdciwf>

10 жовтня член Комітету **Богдан Кушнір** та його колега з Київської області **Каміла Ігнат'єва** виступили спікерами та дали поради на випадок обшуків. Захід організували та провели регіональні представники Молодіжного Комітету НААУ – UNBA NextGen **Юрій Бондар** та **Алла Філатова**.

Обшук у адвоката є однією з найбільш чутливих слідчих дій, адже пов'язаний із ризиком порушення професійних прав.

Алгоритм дій, зразки необхідних документів, рекомендації щодо фіксації порушень та їх оскарження – з цими практичними інструментами ознайомили адвокатів Рівненщини під час тематичного воркшопу.

Також обговорили кейс, який стосувався наслідків відсутності чіткого зазначення у протоколі обшуку вилучених речей і документів. Суд першої інстанції встановив, що в протоколі не було вказано марку, модель, серійні номери та характерні ознаки вилучених предметів через що цей документ визнано недопустимим доказом. Верховний Суд підтвердив (постанова ККС від 24.09.2020 у справі [№306/2629/17](#)), що протокол обшуку, у якому відсутні ідентифікаційні ознаки виявлених та вилучених речей, не може вважатися належним доказом, оскільки не дає можливості встановити, що саме було вилучено під час слідчої дії.

Обговорені приклади судової практики та алгоритми дій дозволили учасникам глибше зрозуміти, як на практиці реалізуються процесуальні гарантії адвоката під час обшуку. Такі знання допомагають не лише ефективно захищати власні права, а й запобігати визнанню доказів, отриманих із порушенням закону. Воркшоп став прикладом того, як поєднання правового аналізу й практичних рекомендацій зміцнює професійну спроможність адвокатів діяти впевнено навіть у ситуаціях процесуального тиску.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/mnkqbu>

7. ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, КОМЕНТАРІ) ПРЕДСТАВНИКІВ КОМІТЕТУ

1 травня опубліковано статтю члена Ради Комітету Михайла Гончарова на тему «Дотримання гарантій адвокатської діяльності в Україні в умовах воєнного стану: проблеми та шляхи їх вирішення».

У статті досліджуються виклики, з якими стикається адвокатура України в умовах воєнного стану, запровадженого після початку повномасштабної збройної агресії Російської Федерації. Автори аналізують зміни у функціонуванні адвокатської спільноти, ефективність чинних гарантій адвокатської діяльності, передбачених Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», а також наводять статистичні дані про порушення прав адвокатів у 2021–2023 роках.

Особливу увагу приділено конкретним порушенням – від фізичного тиску до перешкод у професійній діяльності – та розглянуто механізми реагування органів адвокатського самоврядування. На основі аналізу автори формулюють пропозиції щодо вдосконалення законодавства та підвищення ефективності гарантій захисту адвокатів в умовах надзвичайних викликів.

Детальніше за посиланням: <https://surl.lu/wimeql>

20 червня опубліковано коментар Голови Комітету **Солодка Є.** щодо розслідування “Радіо Свобода”. Так, 17 червня на сайті «Радіо Свобода» вийшов матеріал, присвячений діяльності Вищої ради юстиції у 2004–2014 роках. Напередодні публікації журналіст Сергій Андрушко звертався до Національної асоціації адвокатів України з проханням надати коментар щодо діяльності Лідії Ізовітової у складі ВРЮ в той період. НААУ надала офіційну відповідь, зазначивши, що Лідія Ізовітова не обіймає жодних посад у ВРЮ/ВРП з 2014 року і вже понад десять років зосереджена виключно на адвокатурі.

Ми ознайомилися з опублікованим розслідуванням і можемо впевнено констатувати: жодного факту порушення закону з боку адвоката Лідії Ізовітової у матеріалі не виявлено. Усі згадки зводяться до того, що вона виконувала свої повноваження у складі колегіального органу – Вищої ради юстиції – разом з іншими посадовими особами того часу. Це не є таємницею і тим більш ніколи не було злочином.

Окрему увагу в розслідуванні приділено кар’єрі її сина та доньки, які отримали суддівські посади у Харкові – місті, де мешкають, навчалися і працюють. Обидва мають відповідну освіту, стаж і пройшли всі процедури призначення згідно із законом. Жодних доказів порушень, лобювання чи конфлікту інтересів не наведено.

Фактично журналістське розслідування підтвердило те, що адвокат Лідія Ізовітова послідовно наголошує багато років: її дії як члена ВРЮ були законними, прозорими та професійними.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/vzizlh>

7. ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, КОМЕНТАРІ) ПРЕДСТАВНИКІВ КОМІТЕТУ

Обшуки без дозволу, тиск через ТЦК, публічне ототожнення з клієнтами, прослуховування офісів... Інститут захисту в Україні дедалі частіше сам потребує захисту. На тлі війни та зростання повноважень силовиків адвокатська професія опиняється під дедалі більшим тиском. Але адвокат – це не ворог і не «недоторканий». Це фігура, без якої неможливий справедливий процес. Що в цій ситуації робить Національна асоціація адвокатів України, чи варто чекати на кращі зміни після появи нової конвенції Ради Європи, і як зберегти професію незалежною – про все це «ЗіБ» поговорив з головою Комітету **Євгенієм Солодком**.

«Якщо ми триматимемось разом, захищатимемо не тільки себе, а й одне одного – жодна зовнішня загроза нас не зламає», - зазначив Є. Солодко.

Реакція на такі речі – системна і багаторівнева. Усередині самої НААУ діє постійна комунікація - між Комітетом із захисту прав адвокатів, Радою адвокатів України, регіональними радами. Насамперед, якщо йдеться про очевидне порушення закону – ми звертаємося до правоохоронців із заявами про злочини. І робимо це не просто для галочки. Ми хочемо, щоб це фіксувалося юридично. Щоб не виникало ілюзії, ніби адвокати мовчать і приймають тиск як належне.

Наприклад, коли в Харкові побили адвоката у приміщенні військової комісії, – ми відразу публічно про це заявили, звернулися до уповноваженого з прав людини, контролювали фіксацію всіх порушень. Коли співробітники СБУ застосували силу до адвокатів під час обшуку – за нашої участі було відкрито кримінальне провадження.

Зрозуміло, що правоохоронці у переважній більшості випадків намагаються заплушувати очі на такі випадки. Так вони бережуть честь мундиру. Тоді доводиться діяти через суди. Хоча кількість доведених до кінця кримінальних справ можна перелічити на пальцях однієї руки. Але це вже показує ставлення держави до проблеми.

Детальніше за посиланням: <https://surli.cc/rdlxxk>

4 червня опубліковано статтю координатора Комітету захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності НААУ **Віталія Федірка** на тему “Інхаус чи аутсорс? Чому вибір адвоката – це питання безпеки”.

Договори, робота з контрагентами, претензійно-позовна діяльність, представництво в судах – ці аспекти супроводу діяльності підприємства традиційно виконують штатні юрисконсульти. Але навіть якщо вони мають статус адвоката, наявні гарантії адвокатської діяльності не завжди захищають компанію та її посадових осіб у критичні моменти.

Адже трудовий договір, що регламентує стосунки у межах Кодексу законів про працю (ст.21), не «активує» правові гарантії, передбачені для адвокатів.

7. ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, КОМЕНТАРІ) ПРЕДСТАВНИКІВ КОМІТЕТУ

Тож навіть адвокат зі свідоцтвом, який працює в компанії за трудовим договором, не забезпечує належного рівня правового захисту, якщо не було укладено договір про надання правничої допомоги. Саме цей договір – правовий ключ, що запускає механізм адвокатських гарантій.

«Адвокат у штаті, але без договору – це лише співробітник. Адвокат із договором про правничу допомогу – повноцінний партнер із гарантіями, які працюють», - запевняє В. Федірко

Отже, наявність договору з адвокатом – це юридична броня для бізнесу, яка може стати вирішальною в умовах кримінального переслідування, інформаційних витоків чи тиску з боку державних органів.

І для того, щоб ці гарантії дійсно працювали, необхідно зробити кілька практичних кроків.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/kwfuvy>

Обшук в адвоката не може проводитися без ухвали слідчого судді. Невідкладні обшуки у приміщеннях адвоката чи його транспортних засобах є незаконними, адже кримінальний процесуальний закон передбачає спеціальну процедуру.

Про це нагадав заступник голови Комітету НААУ **Олександр Лавадний** у випуску подкасту «Експертна думка», підкресливши: особливий процесуальний статус адвоката виключає можливість проведення слідчих дій без попереднього судового дозволу. «Невідкладні слідчі дії, які передбачені КПК, дають підстави для проведення таких обшуків з метою врятування життя людей, майна або переслідування особи, яка вчинила злочин. І, як правило, працівники правоохоронних органів зловживають такими підставами і проводять обшуки без ухвал слідчого судді у адвокатів», – зауважив він.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/wawqfw>

7. ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, КОМЕНТАРІ) ПРЕДСТАВНИКІВ КОМІТЕТУ

2 грудня опубліковано статтю члена Комітету Євгена Пеліхоса на тему **“Як суди нехтують рівністю прав громадян лише тому, що вони знаходяться за кордоном”**.

Як всі люди згідно ст.ст. 21, 24 Конституції є рівними в своїх правах і свободах, так само і кримінальний процес в Україні, який регламентований нормами КПК, гарантує його учасникам рівність перед законом і судом незалежно від раси, політичних чи релігійних переконань. Утім, на практиці адвокати регулярно стикаються із випадками обмеження прав підозрюваних чи обвинувачених, провадження щодо яких здійснюється *in absentia*.

З огляду на практику, встановлено низку інститутів кримінального провадження, які або неоднозначно врегульовані законодавцем або за тих чи інших обставин не дозволяють забезпечити в повній мірі права підозрюваних/ обвинувачених під час провадження, як на досудовому розслідуванні, так і під час судового розгляду.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/rxbqoq>

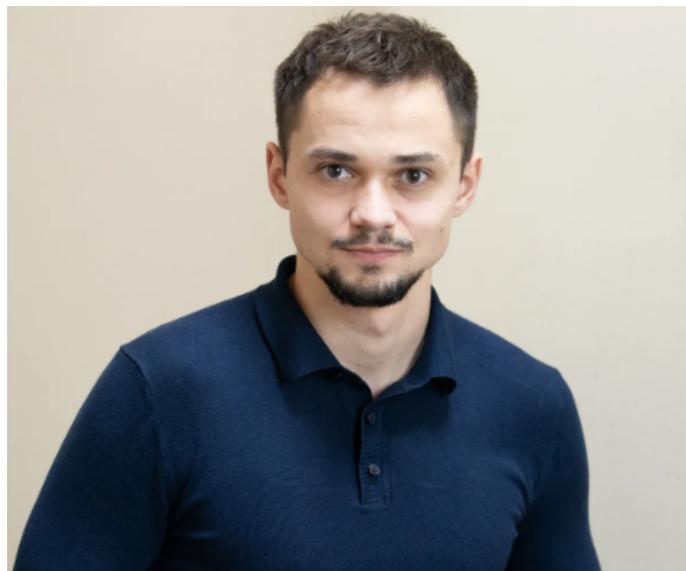
9 грудня опубліковано статтю члена Ради Комітету Віталія Федірко на тему **«Чому свобода залежить від броні адвоката»**.

У сучасних умовах війни в системі правосуддя виник системний дисбаланс: судді й прокурори мають бронювання, тоді як адвокати можуть бути мобілізовані, зокрема у конфліктних або «незручних» справах. Це підриває змагальність процесу та створює ризик використання мобілізації як інструменту тиску на сторону захисту.

Мобілізація адвоката означає його негайне вибуття зі справи, руйнування стратегії захисту та фактичне позбавлення клієнта права на правничу допомогу. Така практика суперечить Конституції України, міжнародним стандартам і гарантіям справедливого суду та створює для держави ризики відповідальності на міжнародному рівні.

Бронювання адвокатів – не привілей, а гарантія реалізації права громадян на захист, особливо для військових, ветеранів, ВПО та соціально вразливих осіб. Запровадження чітких і прозорих правил бронювання адвокатів є необхідною умовою збереження реальної змагальності, незалежності адвокатури та довіри до правосуддя в умовах війни.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/xncagb>

7. ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, КОМЕНТАРІ) ПРЕДСТАВНИКІВ КОМІТЕТУ

За результатами Круглого столу “Права людини в умовах воєнного стану в Україні” до тижня права і Загальної декларації прав людини, що відбувся на Факультеті права та міжнародних відносин Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, в 2025 році опубліковано тези адвоката **Олени Калашник** на тему: **“Подальше вдосконалення діяльності адвокатури України відповідно до найкращих американських стандартів”**.

Стаття присвячена аналізу шляхів удосконалення діяльності адвокатури України з урахуванням найкращих американських стандартів. Основна увага приділяється професійним правам адвоката, гарантії адвокатської діяльності та захисту адвокатської таємниці. Олена Калашник підкреслює, що в США ці елементи ефективно забезпечуються через судовий контроль, суворі санкції та високі етичні стандарти, а в Україні вони дуже часто мають лише декларативний характер. Запозичення американського досвіду може сприяти зміцненню незалежності адвокатури та посиленню захисту прав громадян.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/abfalr>

8. ОПЕРАТИВНЕ РЕАГУВАННЯ НА ПОРУШЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ПРАВ АДВОКАТІВ

У період з **1 січня 2025 року по 31 грудня 2025 року** представники Комітету забезпечили участь у **104 слідчих (розшукових) діях**, серед яких обшуки, тимчасові доступи та огляди вилученого майна адвокатів

Правоохоронці провели обшук у квартирі адвоката, який надавав професійну правничу допомогу та здійснював захист підозрюваних у посяганні на територіальну цілісність і недоторканність України. Самого адвоката затримали.

18 січня участь в обшуку відповідно до Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» взяла представниця Комітету НААУ **Анна Литвин**.

Під час обшуку, який тривав 4,5 години, правоохоронцями було оглянуто ноутбуки та флеш-накопичувачі, вилучено мобільні телефони, а також попри відсутність на це дозволу суду адвокатське дос'є.

Представниця НААУ подала зауваження до протоколу обшуку у зв'язку із вилученням адвокатського дос'є та мобільних телефонів, у яких зі слів адвоката також містилася адвокатська таємниця. «Це фундаментальна основа нашої діяльності і закон прямо забороняє вимагати від адвоката надавати відомості, що є адвокатською таємницею.

Також забороняється проведення огляду, розголошення, витребування чи вилучення документів, пов'язаних із здійсненням адвокатської діяльності», – пояснила ситуацію вона.

Відповідно до Правил адвокатської етики адвокат має створити належні умови зберігання документів та інформації, переданих йому клієнтом, адвокатських дос'є та інших матеріалів, що перебувають у його розпорядженні і містять адвокатську таємницю.

Детальніше за посиланням: <https://surli.cc/myicco>.

1 квітня дощовий ранок не завадив детективам НАБУ провести обшуки у адвокатів.

Приблизно о 10-й ранку Комітету почали надходити повідомлення про те, що необхідно терміново прибути представнику комітету для забезпечення законності проведення слідчих дій.

Далі доповідь [Богдан Кушнір та Андрій Вознюк](#):

«Досвід підказував, що тут можливо якась «реалізація» і фактично невідкладні слідчі дії передбачені ч.3 ст. 233 КПК України. Також, як показує практика, є висока імовірність затримання особи в порядку ст. 208 КПК України.

Чи можете ви уявити ступінь нашого здивування, коли прибувши на місце обшуку ми дізнались, що є ухвала суду на проведення відповідних слідчих дій. Отже, необхідність «завчасно повідомити представників адвокатури» був відверто проігнорований.

8. ОПЕРАТИВНЕ РЕАГУВАННЯ НА ПОРУШЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ПРАВ АДВОКАТІВ

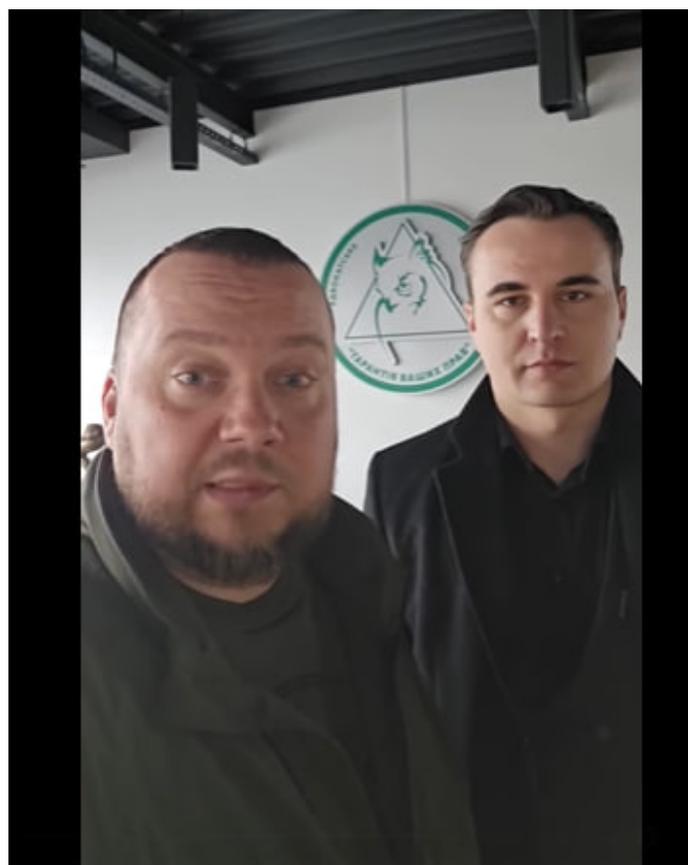
Вже в подальшому детективи повідомили, що будуть перевіряти усі адвокатські досьє, навіть тих клієнтів та тих адвокатів які не зазначені в ухвалі. На зауваження про те, що усе це є прямим порушенням прав та гарантій адвокатської діяльності, детектив повідомив, що він все розуміє та свідомо приймає рішення про вихід за межі ухвали.

Про порушення адвокатської таємниці - тут ще цікавіше. Більшість справ, які ведуть адвокати, які знаходились у цьому офісі - справи підслідні НАБУ. А декілька детективів ще й здійснюють слідство у цих справах. Отже можемо припустити, що таким чином детективи в порушенні чинних вимог закону отримали доступ до адвокатського досьє аби дізнатися про лінію захисту у інших кримінальних провадженнях.

Загалом можу повідомити, що усі порушення зафіксовані та знайдуть своє відображення у зауваженнях до протоколу обшуку.

Нагадуємо, що захист прав та гарантій адвокатів а також дотримання законності та верховенства права є основою нашої діяльності!», - зазначають адвокати.

Детальніше за посиланням: <https://surl.lu/iluewd>

16 квітня на гарячу лінію Комітету надійшло повідомлення про слідчі дії у помешканні, що належить адвокату.

Негайно виїхали на місце обшуку – представники Комітету **Богдан Кушнір** та **Олександр Плаван**, аби забезпечити дотримання професійних прав та гарантій, не допустити втручання у документи, що містять адвокатську таємницю, та проконтролювати дії слідчих у межах закону.

Хотілося б сказати, що «тиждень видався спокійним», але, на жаль, реальність інша. Цей тиждень – суцільне нагромадження обшуків та викликів.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/cwnute>

Навіть у найскладніших умовах Комітет залишається на варті прав адвокатів!

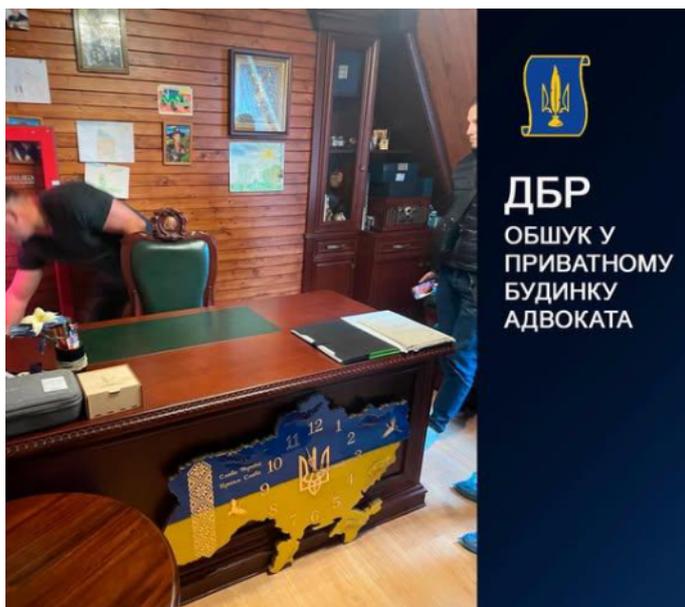
7 травня, попри нічні та ранкові обстріли, працівники Державного бюро розслідувань провели обшуки в приватному будинку адвоката та в його двох автомобілях.

Незважаючи на складні безпекові умови, представник Комітету **Дмитро Піліпенко** прибув на місце обшуків та відстояв дотримання процесуальних норм і недоторканість адвокатської таємниці.

Порушень прав адвоката чи перешкод у здійсненні професійної діяльності не допущено та не виявлено.

Детальніше за посиланням: <https://surl.lu/slcpye>

8. ОПЕРАТИВНЕ РЕАГУВАННЯ НА ПОРУШЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ПРАВ АДВОКАТІВ

21 травня детективи Бюро економічної безпеки України провели обшук у приміщеннях одного з підприємств, розташованого в бізнес-центрі. На поверсі, де тривали слідчі дії, розміщувався також кабінет адвоката, який одночасно працює на цьому підприємстві як штатний юрист.

Оскільки обшук охоплював великий обсяг приміщень і тривав два дні, безпосередньо до кабінету адвоката детективи дісталися лише **22 травня**. У зв'язку з цим на місце прибув заступник голови Комітету – **Олександр Левадний**.

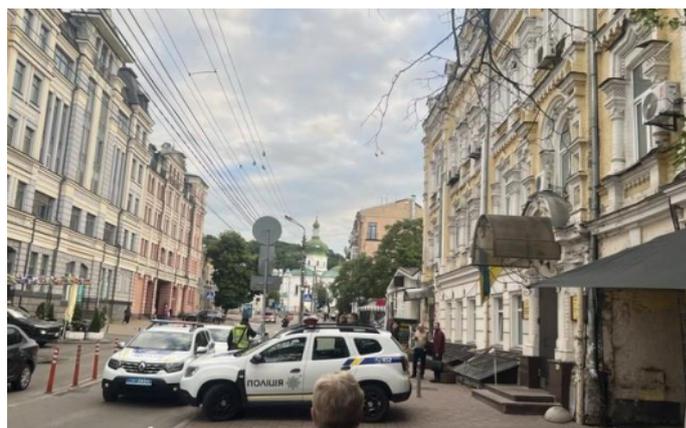
У результаті обшуку з кабінету адвоката було вилучено ноутбук. У вилученому пристрої детективи виявили документи, пов'язані з діяльністю підприємства. Водночас на цьому ж ноутбуці містилась адвокатська таємниця. Представник Комітету зафіксував відповідні зауваження в письмовій формі, вказавши на порушення професійних гарантій, передбачених законодавством.

У межах чинного законодавства адвокатура в Україні має особливий правовий статус. Адвокати здійснюють свою діяльність на принципах незалежності, недоторканності професійної таємниці та процесуальної захищеності. Їхня інформація, у тому числі електронні носії даних, не може бути вилучена без дотримання спеціального порядку, визначеного законом.

Детальніше за посиланням: <https://surli.cc/ubxizi>

Українська адвокатура вкотре стикається з проявами позапроцесуального впливу на адвокатів з метою перешкодити реалізації законних повноважень, пов'язаних із наданням професійної правничої допомоги клієнтам.

29 травня близько **18:40** на «гарячу лінію» Комітету зателефонував адвокат і повідомив про намір представників поліції здійснити силову мобілізацію прямо в приміщенні суду.

8. ОПЕРАТИВНЕ РЕАГУВАННЯ НА ПОРУШЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ПРАВ АДВОКАТІВ

Інцидент стався під час розгляду в Подільському районному суді м. Києва клопотання обвинувачення про продовження тримання під вартою. За словами двох адвокатів, які брали участь у цьому засіданні, прокурор – процесуальний опонент у справі – викликав до суду співробітників поліції. Останніх цікавили виключно військово-облікові документи захисників.

Прикметним є той факт, що правоохоронці прибули до Подільського суду саме під час розгляду справи та спробували затримати захисників для доставки до територіального центру комплектування. Адвокати розцінили це як позапроцесуальний тиск, спрямований на перешкоджання здійсненню захисту.

На місце події оперативно прибули представники Комітету НААУ: **Олександр Левадний, Поліна Марченко, Олександр Плаван, Максим Стригун та Олексій Калініченко**. Їхнє втручання дозволило запобігти насильницькій мобілізації адвокатів.

У Комітеті НААУ підкреслили, що подібні дії – незалежно від їх формального оформлення – є проявом тиску на адвокатів та можуть розцінюватися як втручання у здійснення ними професійної діяльності.

Детальніше за посиланням: <https://surli.cc/lnuhjt>

Обшук у помешканні адвоката – це не просто слідча дія, а потенційне втручання в адвокатську таємницю, яка охороняється законом і міжнародними стандартами. Тим більш тривожно, коли такі дії здійснюються без ухвали суду, в нічний час і без чіткого обґрунтування невідкладності. Новий випадок вкотре ставить питання: чи не перетворюються винятки на правило, а гарантії – на формальність?

29 травня до Комітету надійшло чергове повідомлення (цього разу від Головного слідчого Управління Нацполіції) про необхідність залучення представників адвокатури до проведення чотирьох слідчих дій за місцями проживання та здійснення професійної діяльності адвокатів. За адресами проведення обшуків вирушили представники Комітету НААУ **Олександр Левадний, Олексій Калініченко, Артем Паршин, Артур Волошин та Павло Савченко**.

Ними у протоколах обшуків було зафіксовано численні порушення гарантій адвокатської діяльності, зокрема відсутність належного обґрунтування невідкладності проведення слідчих дій (одна з них взагалі проводилася у нічний час доби), а також огляд правоохоронцями адвокатських досьє, які містять адвокатську таємницю, що прямо заборонено законом.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/xfjdmv>

8. ОПЕРАТИВНЕ РЕАГУВАННЯ НА ПОРУШЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ПРАВ АДВОКАТІВ

17 червня попри прильоти і «шахеда» – обшуки за графіком

Життя у столиці триває у своєму парадоксальному ритмі: ніч – тривоги, ранки – новини про уламки, а вже з сьомої – обшуки, як за розкладом.

Системність вражає: навіть під звуки ППО та гулу генераторів, слідчі дії не відкладаються. Столиця воює й реформується одночасно – в диму, в стресі, в режимі постійної турбулентності.

Київ тримається. І перевіряє всіх. Захист прав адвокатів - рух, що об'єднує!

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/fqvsgp>

Асоціація правників України, яка нещодавно заявила про порушення правоохоронними органами прав адвокатів, відмовилася надати детальну інформацію для належного реагування.

Нагадаємо, у червні ця громадська організація оприлюднила [заяву](#), в якій стверджувалося про фіксацію збільшення випадків втручання правоохоронних органів у професійну діяльність адвокатів, зокрема: повідомлення про підозру адвокату у зв'язку з наданням правової допомоги; прослуховування в офісі адвокатського об'єднання; затримання адвоката у справі, де він був захисником; обшуки без ухвали слідчого судді та без участі представника ради адвокатів; вилучення носіїв інформації, що містять адвокатську таємницю. Заява активно поширювалася в медіа, а представники адвокатської спільноти вказували на відсутність конкретики і політичну забарвленість.

Національна асоціація адвокатів України, яка за законом покликана захищати професійні права адвокатів та забезпечувати гарантії адвокатської діяльності, [звернулася](#) до президента АПУ Миколи Стеценка з проханням надати детальну інформацію порушників, адвокатів, дати і обставини подій. Але у громадській організації лист НААУ назвали запитом на доступ до публічної інформації. Пославшись на те, що інформація є конфіденційною (містить персональні дані, дозвіл на поширення яких третім особам не надавався), в АПУ відмовили у задоволенні запиту. При цьому М.Стеценко зауважив, що у публічному просторі міститься достатньо інформації про випадки порушення прав адвокатів, яка може бути використана задля вжиття заходів правового захисту.

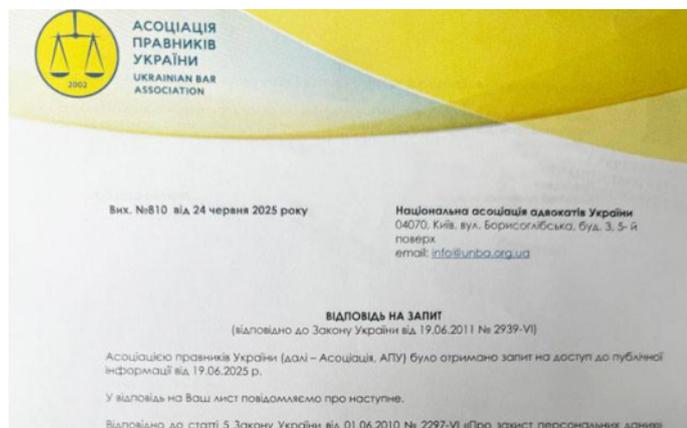
Переконані, що ефективний захист адвокатів можливий лише за умови надання чітко ідентифікованої інформації. Адже механізми фіксації порушень, подання заяв про злочини, звернень до національних чи міжнародних інституцій не допускають анонімності.

8. ОПЕРАТИВНЕ РЕАГУВАННЯ НА ПОРУШЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ПРАВ АДВОКАТІВ

Водночас, обмеження доступу до інформації чи небажання наведення обставин конкретних фактів (якщо поширення такої інформації АПУ не полягало виключно у політичних гаслах) фактично унеможлиблює вжиття правових заходів реагування.

НААУ вчергове звертає увагу представників юридичної спільноти на необхідність конструктивної взаємодії та координації дій у питаннях захисту прав адвокатів. Тож закликаємо всіх, хто володіє підтвердженими фактами порушень – незалежно від організаційної приналежності – повідомляти про них Комітету НААУ. Лише завдяки прозорій і фаховій позиції, заснованій на фактах, ми зможемо посилити ефективність захисту адвокатури як інституції.

Детальніше за посиланням: <https://surli.cc/nehvqg>

Говорять, що правоохоронці обшуки проводять зранку. Але 19 липня стався виняток. Головне слідче управління ГУНП залучило Комітет на обшук у помешканні адвоката з 9 години ранку, який фактично розпочався лише о 15 годині.

«За результатами обшуку жодної з речей, зазначених в ухвалі слідчого судді, вилучено не було», - представник Комітету **Левадний О.О.**

Детальніше за посиланням: <https://surli.cc/xthkei>

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

КОМІТЕТ ЗАХИСТУ ПРАВ АДВОКАТІВ
ТА ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НААУ

ЗАХИСТ ПРАВ АДВОКАТІВ — **РУХ, ЩО ОБ'ЄДНУЄ**

Телефон гарячої лінії: + 38 (067) 692-44-43

за 2025 рік